

Svarbiausios išvados: Antimikrobinių medžiagų vartojimas sveikatos priežiūros įstaigose

2016–2017 m. ECDC koordinavo antrą hospitalinių infekcijų ir antimikrobinių medžiagų vartojimo Europos intensyvosios priežiūros ligoninėse paplitimo tyrimą ir trečią hospitalinių infekcijų ir antimikrobinių medžiagų vartojimo Europos ilgalaikės globos įstaigose paplitimo tyrimą. Išvados apibendrintos trijuose *Eurosurveillance* straipsniuose:

[Antimicrobial use in European acute care hospitals: results from the second point prevalence survey \(PPS\) of healthcare-associated infections and antimicrobial use, 2016 to 2017.](#) Euro Surveill. 2018;23(46):1800393. Plachouras D, Kärki T, Hansen S, Hopkins S, Lyytikäinen O, Moro ML, et al.

[Antimicrobial use in European long-term care facilities: results from the third point prevalence survey of healthcare-associated infections and antimicrobial use, 2016 to 2017.](#) Euro Surveill. 2018;23(46):1800394. Ricchizzi E, Latour K, Kärki T, Buttazzi R, Jans B, Moro ML, et al.

[Prevalence of healthcare-associated infections, estimated incidence and composite antimicrobial resistance index in acute care hospitals and long-term care facilities: results from two European point prevalence surveys, 2016 to 2017.](#) Euro Surveill. 2018;23(46):1800516. Suetens C, Latour K, Kärki T, Ricchizzi E, Kinross P, Moro ML, et al.

Svarbiausios išvados pagrįstos paplitimo tyrimų rezultatais.

Antimikrobinių medžiagų vartojimas Europos intensyvosios priežiūros ligoninėse

Antimikrobinių medžiagų vartojimas infekcijoms gydyti yra gyvybiškai svarbus, tačiau dėl piktnaudžiavimo antimikrobinėmis medžiagomis gali dažniau pasireikšti neigiamas šalutinis poveikis ir atsirasti daugeliui vaistų atsparių mikroorganizmų.

Trečdalis pacientų kasdien gavo mažiausiai vieną antimikrobinį vaistą.

Kartais antimikrobinės medžiagos pacientams skiriamos profilaktiškai, pavyzdžiui, siekiant išvengti su chirurginėmis procedūromis susijusių infekcijų.

Vienas iš dviejų chirurginės profilaktikos kursas buvo skirtas ilgiau nei vieną dieną.

Paprastai chirurginei profilaktikai pakanka vienos dozės. Ilgalaikė chirurginė profilaktika reikšmingai atspindi netinkamą antimikrobinių vaistų vartojimą. Tai svarbus klausimas, kurį reikia spręsti visoje Europoje.

Dešimtadalis antimikrobinių vaistų buvo skirti terapinei profilaktikai, nors yra labai nedaug indikacijų.

Taigi terapinei profilaktikai skiriamų antimikrobinių vaistų dalis atspindi netinkamą jų vartojimą.

Plataus veikimo spektro antibiotikų dalis Europos šalyse – 16–62 proc.

Plataus veikimo spektro antibiotikai ne visada būtini, o nepagrįstas jų vartojimas skatina antimikrobinio atsparumo atsiradimą.

Septintadalis antimikrobinių medžiagų buvo skiriamos parenteriniu būdu. Tik 4 proc. skirtų parenterinių antimikrobinių medžiagų buvo pakeistos geriamosiomis.

76 proc. ligoninių pranešė turinčios antimikrobinių medžiagų vartojimo gaires.

54 proc. ligoninių pranešė skyrusios šiek tiek darbuotojų laiko antimikrobinių vaistų vartojimo stebėsenai vykdyti.

Antimikrobinių medžiagų vartojimas Europos ilgalaikės globos įstaigose

Antimikrobinės medžiagos paprastai yra receptiniai vaistai ir prisideda prie atsparumo antimikrobinėms medžiagoms vystymosi ilgalaikės globos įstaigose.

Kas dieną bent vieną antimikrobinę medžiagą vartojo vienas iš dvidešimties šiose įstaigose gyvenančių žmonių.

Septintadalis antimikrobinių medžiagų skiriamos infekcijoms gydyti, o trečdalis – profilaktikai.

Trys ketvirtadaliai visų atvejų – profilaktinis gydymas, skirtas siekiant išvengti šlapimo takų infekcijų. Nors ši praktika gali sumažinti infekcijų išsivystymo riziką moterims, nėra įrodymų apie jų taikymo efektyvumą vyresnio amžiaus pacientams. Be to, ši praktika siejama su didėjančiu antimikrobinio atsparumu. Todėl dauguma profilaktikos kursų gali būti laikomi nebūtinais.

Įvairiose Europos šalyse yra skirtinga situacija antimikrobinių medžiagų vartojimo gaires turi visos šalies ilgalaikės globos įstaigos arba – nė viena. Be to, tik penktadalis ilgalaikės globos įstaigų reguliariai rengia mokymus, kaip tinkamai skirti antimikrobines medžiagas.

Hospitalinės infekcijos ir atsparumas antimikrobinėms

medžiagoms Europos intensyvios priežiūros ligoninėse ir ilgalaikės globos įstaigose

Kai kurios hospitalinės infekcijos gydomos lengvai, o kitos – gali stipriai paveikti paciento sveikatą, prailginti jo gydymo ligoninėje trukmę ir padidinti ligoninės išlaidas. Nuo hospitalinių infekcijų Europoje miršta daugiau žmonių nei nuo bet kurios kitos ECDC stebimos infekcinės ligos.

Kas dieną:

- 1 iš 15 pacientų ligoninėje įgyja bent vieną hospitalinę infekciją;
- 98 tūkst. pacientų įgyja bent vieną hospitalinę infekciją;
- 1 iš 24 ilgalaikės globos įstaigų gyventojų įgyja bent vieną hospitalinę infekciją;
- 124 tūkst. gyventojų įgyja bent vieną hospitalinę infekciją.

Apskaičiuota, kad kasmet Europos ligoninėse ir ilgalaikės globos įstaigose hospitalinės infekcijos sudaro 8,8 mln. atvejų.

Hospitalinės infekcijos ligoninėse (pvz., pneumonijos, chirurginės infekcijos, kraujo infekcijos) paprastai pasireiškia sunkesne klinika negu ilgalaikės globos įstaigose (pvz., kvėpavimo takų infekcijos, išskyrus pneumoniją, šlapimo takų infekcijos ir odos bei minkštųjų audinių infekcijos).

Manoma, kad daugiau negu pusės hospitalinių infekcijų galima išvengti.

Hospitalinės infekcijos dažnai gydomos neatlikus mikrobiologinių tyrimų arba esant neigiamiems tyrimų rezultatams.

Infekciją sukėlęs mikroorganizmas nustatytas 53 proc. visų hospitalinės infekcijos atvejų ligoninėse ir tik 19 proc. visų hospitalinių infekcijų – ilgalaikės globos įstaigose.

Trečdalis su hospitalinėmis infekcijomis susijusių bakterijų tiek ligoninėse, tiek ilgalaikės globos įstaigose buvo atsparios antibiotikams.

Kas yra paplitimo tyrimas? Paplitimo tyrimas – tai pacientų, kuriems nustatyta konkreti liga ir (arba) taikomas konkretus gydymas (šiuo atveju – hospitalinė infekcija arba gydymas antimikrobiniais vaistais), skaičiaus konkrečiu laiku (šiuo atveju per dieną) ir visų tuo metu hospitalizuotų pacientų skaičiaus santykio nustatymas.